

Hjälpkällan

Nyckeln till frihet

Intervju: Emma Massey

Intervju: Magnum Coltrane Price

Almedalsveckan

Sommarveckan

Pride och Regnbågsparaden

Humanistisk konfirmation

Humanistiska vigslar

HumanistInfo

Medlemstidning för Humanisterna, utkommer med 4 nr/år.

ISSN 2000-1878.

Redaktör:

Lena Lindgren

lena.lindgren@humanisterna.se

Journalist:

Urban Jansson

urban.jansson@humanisterna.se

Redaktionsråd:

Urban Jansson

Staffan Gunnarson

Lisa Lönner Pulkkinen

Korrektur:

Torsten Rehn

Ansvarig utgivare:

Anna Bergström

anna.bergstrom

@humanisterna.se

Tryckeri: Ale Tryckteam, Bohus.

Skriv i HumanistInfo!

Skicka ditt manus digitalt, t. ex. en Word-fil, till lena.lindgren@humanisterna.se. Vi kan tyvärr inte ansvara för insänt, ej beställt, material. Skriv namn, adress och telefon på manus och bilder, och meddela samtidigt om insändaren ska förses med signatur istället för ditt namn. Ange om det är något du vill ha i retur. HumanistInfo kan tyvärr inte betala honorar för publicerade texter och bilder. Om så behövs kommer vi att redigera textmaterialet. Redaktionen förbehåller sig rätten att använda allt publicerat material på Humanisternas hemsida eller blogg. Undantag kan endast göras på särskild begäran. Redaktionen prioriterar texter som för resonemanget om humanism vidare.

Välkommen med ditt inlägg!

Sista dag att skicka in material till nr 4/2011 är 1 november.

lena.lindgren@humanisterna.se

Innehåll nr 3/2011

Artiklar

- 3-4** Hjälpkällan – Nyckeln till frihet
- 5-7** Intervju: Emma Massey
- 8-10** Intervju: Magnum Coltrane Price

Evenemang i sommar

- 11** Almedalsveckan
- 12** Bland 1 000 knallar på Kiviks marknad
- 12** Humanisterna Umeå åter igen med på Kulturnatta
- 13** En varm sommarvecka i Södermanland
- 13** Göteborgshumanister i Regnbågsparaden
- 14** Stolta Humanister i Stockholm Pride
- 16** Humanistiskt konfirmation i Höör
- 17** Kärlek bekräftas allt oftare borgerligt och humanistiskt
- 18** Oum El Banine
- 18** Insänt
- 19** Recensioner

Debatt

- 20** Ingen skolbänk i kyrkan, tack!

Förbundssidor

Humanismen och det öppna samhället

Redaktören har ordet

Jag har efter förra numret konstaterat att många av er läsare tar tidningen på stort allvar, och det är väldigt positivt. Jag fick nämligen flera e-postmeddelanden om ett korrekturfel i en rubrik.

Det resulterade i att vi har, från och med detta nummer, en korrekturläsare i form av Torsten Rehn. Han har dock inte läst all text då det inte fanns tid till det.

Jag kanske ska passa på att förtydliga vad det är jag gör. Jag är grafisk formgivare och tog på mig att ideellt göra layouten i tidningen. När Kjell Ericson slutade som redaktör tog jag även över den uppgiften. Det gör att jag skriver och redigerar texter som jag egentligen inte är utbildad till. Och, som ni påpekade, inte har tillräcklig kunskap för heller. Jag ber om överseende med detta, för det är så situationen är just nu.

Något som bekymrar mig är att en av våra skribenter kontaktade en intressant person

för en intervju. Personen i fråga var väldigt skeptisk till vårt förbund. Hon tyckte inte om oss då vi var ”rabiata” ateister. Skribenten kände sig förbryllad över detta och frågade mig om det verkligen förhöll sig så. Naturligtvis inte. Vem som helst kan bli medlem i förbundet. Det spelar ingen roll om du är troende eller icke-troende. Viktigast är att du sympatiserar med Humanisternas idéer.

I det här numret kan ni ta del av alla de aktiviteter som har skett under sommaren samt en artikel om Hjälpkällan som hjälper personer som lämnat en sekt. Ett nog så viktigt arbete.

Som alltid ser jag fram emot de texter som ni skickar till mig.

lena.lindgren@humanisterna.se

Nästa nummer kommer i november

Att lämna en sekt är inte så enkelt som man kan tro. Enligt Jehovas vittnen, till exempel, får man inte träffa sina familjemedlemmar igen. Hjälpkällan finns till för dem som har tagit steget och lämnat sin sekt. Roger Carlsson, som var med och startade Hjälpkällan 2004, har berättat för HumanistInfo hur föreningen fungerar.

Roger Carlsson, som själv en gång lämnade Jehovas vittnen, blev kontaktad av redaktionen för TV-programmet "Uppdrag granskning" om att vara med och berätta om sina egna erfarenheter. Det skedde efter att Roger hade skrivit artiklar på ett Internetforum för avhoppare om hur Jehovas vittnen dolt sexuella övergrepp mot barn. Roger tackade ja och deltog i sändningen. Det var år 2003. Programmet fick stort genomslag och många kontaktade därefter redaktionen och Roger för att berätta om sina egna erfarenheter, men även för att be om hjälp.

Roger blev först överraskad av att det var så pass många som hörde av sig,

och sedan bekymrad över att det var så många som behövde hjälp. Tillsammans med några vänner bestämde sig Roger för att starta Hjälpkällan. Det stod klart att något behövdes göras.

Idag, sju år senare, har Hjälpkällan cirka 1 000 medlemmar och cirka 40 volontärer. Vem som helst kan bli volontär, det finns inget krav på att själv ha varit avhoppare. De som inte har egen erfarenhet har ofta en släkting som har hoppat av. Men viljan att hjälpa till och finnas till hands är en gemensam nämnare. Några av dem som är engagerade är troende, men flertalet är agnostiker eller icke-troende.

Det mesta av arbetet inom Hjälpkällan sker ideellt och på fritiden. Under dessa år har de hjälpt 400-500 personer att gå vidare i sina liv.

Endast två stycken har gått tillbaka

En del, som fortfarande har sin tro kvar, har istället blivit medlemmar i Svenska Kyrkan. Andra, som har tappat sin tro, har gått in i politiskt extrema rörelser. Dessa personer är dock inte många. Varför, kan man undra, går de från en totalitär organisation till en annan. Roger gissar på ett fortsatt behov av grupp tillhörighet och trygghet genom en tydlig struktur.

Att bara två stycken har gått tillbaka

Nyckeln till frihet

till sin sekt igen är ett gott betyg för det arbete som volontärerna gör.

När Hjälpkällan startade, trodde de att det skulle räcka med att avhoppare fick kontakt med varandra genom ett forum på Internet, men många som kontaktade Hjälpkällan mådde dåligt och var i behov av mer konkret stöd. De startade då en utbildning för stödpersoner. Dessa var själva avhoppare och ville ställa upp för andra som lämnat eller var på väg att lämna en sekt.

Regelbundna träffar ordnas för dessa stödpersoner där de får råd av en handledare hur de ska agera mot personer som lämnar en sekt. Handledaren är ofta en psykolog eller kurator.

De såg också att vissa mådde såpass dåligt att de behövde professionell hjälp. Roger kontaktade då ett antal psykologer, kuratorer och socialarbetare som själva har lämnat en sekt, och som utbildat sig och nu arbetade professionellt med krishantering. Dessa utgör vad som kallas för Hjälpkällans kristeam, och de ställer upp på sin fritid för personer som behöver extra stöd.

De flesta kommer från Jehovas vittnen

De flesta som kontaktar Hjälpkällan är avhoppare från Jehovas vittnen eller sådana som är på väg att lämna sekten. Förutom Jehovas vittnen är avhoppare från

Roger Carlsson startade Hjälpkällan 2004 och de har sedan dess hjälpt 400–500 personer som har lämnat sin sekt.

Livets Ord vanligast. Då Hjälpkällan inte gör någon skillnad på sekterna har de även kontakt med personer från andra sammanslutningar.

Förskjuter sina familjemedlemmar

Problematiken för dem som hoppar av en sekt är väldigt likartad oavsett vilken sekt de hoppar av ifrån. Speciellt för Jehovas vittnen är dock att de kvarvarande medlemmarna måste förskjuta sina familjemedlemmar när någon går ur. Oavsett om det är en förälder eller ett barn får ingen framtida kontakt hållas dem emellan. De blir helt isolerade i en ny värld de inte är bekanta med. Många har först sökt hjälp inom vården, men där upplevt att de inte får någon förståelse. Här har frivilligorganisationer som Hjälpkällan en viktig funktion att fylla.

Det är viktigt att notera att vem som helst kan bli drabbad. Hjälpkällan har blivit kontaktade av läkare, journalister m.m.

Har polisanmält hot

Hjälpkällans arbete går naturligtvis inte obemärkt förbi av dem som fortfarande är kvar i sekten och det har lett till att både Roger och föreningens andra språkrör, Noomi Lappalainen, har blivit hotade. Roger och Noomi visade e-post som de fått för en åklagare och han konstaterade att de kunde rubriceras som olaga hot. Noomi har till och med känt sig tvungen att polisanmäla vissa hot. De har även blivit utsatta för en förtalskampanj. Det har spridits rykten som är grovt kränkande om att bland annat Roger har gjort sig skyldig till grova brott m.m.

Hjälpkällan är rikstäckande och har lokalavdelningar på flera orter. De deltar även i andra nätverk vars områden har beröringspunkter med deras arbete. Några av dessa nätverk är FRI (Föreningen rädda individen), ROS (Föreningen Rådgivning om sekter), Svenska Kyrkan, Exit och Humanisterna. I Humanisternas fall har de kontakt med flera lokalavdelningar och har blivit inbjudna att föreläsa.

Hjälpkällans arbete innehåller även andra viktiga uppgifter som att sprida

information till skolor, myndigheter och media. Informationen handlar om avarter inom religionens område där lagbrott och förtryck av människor har satts i system, om hur manipulation utövas, om hur situationen är för barn och ungdomar som växer upp i sådana rörelser, om hur det är att lämna ett sådant slutet system och om problem man möter i samband med detta.

Hjälpkällan får finansiellt stöd från Socialstyrelsen och med stöd från Allmänna Arvsfonden har de ett ungdomsprojekt, Ung idag, på gång. Det är en satsning för att förebygga ungas psykiska ohälsa. Det finns även ett föräldranätverk för föräldrar som har förlorat sina barn, antingen genom deras avhopp eller sitt eget avhopp. På deras träffar är även Rädgårdarna med som stöd.

Som enskild person går det att skänka ett valfritt belopp till Hjälpkällan, eller så kan man bli medlem. Gå in på www.hjalpkallan.se för mer information.

På nästa sida kan ni läsa en intervju med Emma Massey som är aktiv som stödperson inom Hjälpkällan.

Lena Lindgren

”Att vara stödperson kan vara väldigt omtumlande”

Emma Massey, engagerad i Humanisterna sedan några år, är även aktiv i organisationen Hjälpkällan. Där arbetar hon som stödperson med att hjälpa personer som lämnat en sekt.

Med egen erfarenhet av att lämna en sekt i sitt bagage har hon mycket att ge dem som har lämnat sitt gamla liv för att starta om på nytt.

Emma är uppvuxen i en sekt där man internt inte hade något namn på sin tro eller religion.

– De anser att de har sanningen och därför behöver de inte ha något namn, förklarar Emma. Men andra brukar kalla dem ”Two by Twos”.

Namnet har de fått eftersom predikanterna alltid uppträder parvis. Man uppskattar att det finns cirka 600 000 medlemmar världen över. Emma har under sin uppväxt bott i både Sverige och Kanada och under tiden har familjen tillhört sekten.

– Min pappa kritiserade sekten och då blev vi utslängda. Det drabbade hela familjen. Ett karakteristiskt drag hos en sekt är ofta att man inte får komma med kritik.

Pappan hade ifrågasatt om man verkligen levde som man lärde och även teologin bakom vissa saker.

Detta hände för drygt tio år sedan och Emma har därefter haft god tid på sig att fundera på var hon står i frågan om religion.

– För några år sedan besökte jag ett antal präster med frågor som jag hade formulerat. Jag ställde dem mot väggen

Foto: Joj Grinde

Emma Massey har många strängar på sin lyra. Hon är engagerad i Hjälpkällan, Humanisterna och Läkare utan gränser.

”Det upplevs ibland som en besvikelse när det går upp för dem att de inte var så speciella när de träffar personer som varit med i andra sekter. Man känner också igen språkbruket som är gemensamt mellan sekterna. Till exempel används ordet ”sanningen” väldigt flitigt.

Foto: Joi Grinde

men upplevde inte att jag fick några bra svar. Efter ett tag bestämde jag mig för att det inte fanns någon kyrka som jag kände mig hemma i.

Efter ytterligare ett tag kom hon fram till att hon inte heller trodde på någon Gud.

– Jag kände att de här frågorna var viktiga. En kväll såg jag ett TV-program där Humanisterna medverkade. Jag kände att jag höll med om allt som Humanisterna sade och som de stod för.

Efter detta gick Emma med i Humanisterna.

Till Hjälpkällan via en artikel i HumInfo

Kjell Ericsson skrev en artikel om Emma i HumanistInfo för något år sedan, som Noomi Lappalainen läste och ville publicera på Hjälpkällans hemsida. Noomi är projektledare för Hjälpkällan.

– Jag tog kontakt med Noomi och kom på den vägen in i organisationen.

Hjälpkällan var tidigare en förening för personer som hoppat av Jehovas vittnen, men Noomi önskade bredda verksamheten till att omfatta alla sekter, vilket sedan beslutades på ett årsmöte.

– Jag skulle själv behövt något som Hjälpkällan då när vi blev uteslutna ur ”Two by Twos.” Då fanns det ingen att vända sig till. När jag kom i kontakt med Hjälpkällan var det inte som hjälpsökan-

de utan istället blev jag stödperson.

Som stödperson har Emma fått arbeta som medmänniska till personer som lämnat en sekt.

– Om man lämnat en sekt har man oftast inga kontakter utanför den. Man vet inte hur samhället fungerar. Vi kan hjälpa till med praktiska saker som att söka till en utbildning, anmäla sig till arbetsförmedlingen, följa med på läkarbesök – men främst genom att vara en samtalspartner i existentiella frågor. Oftast är vi helt enkelt en medmänniska att fika tillsammans med.

– Ofta räcker det med en stödperson, men ibland behövs det professionella teamet som vi även kallar kristeamet.

Viktigt med informations spridning

Emma förklarar att det är skillnad på om man är uppvuxen i en sekt eller om man som vuxen gått med.

– Är man uppvuxen i en sekt har man aldrig haft ett liv utanför och man saknar referenser till hur det normala samhället ser ut. Som vuxen har man ofta haft ett liv utanför sekten, men kanske bränt alla broar till sitt gamla liv. Men man vet nägorlunda hur det ser ut i samhället.

Som liten fick Emma aldrig möjlighet att ta ställning till om Gud finns.

– Jag var inte ens medveten om att det var en fråga. Man kan inte säga att jag har

förlorat min tro, eftersom jag aldrig haft någon. Jag tror att människor som gått med i sekter som vuxna och hoppar av nog har större behov av att bearbeta de teologiska frågorna.

Emma fick också kontakt med Roger Carlsson som startade Hjälpkällan. Han är själv en avhoppare från Jehovas vittnen. Efter ett tag fick Emma erbjudande att sitta med i styrelsen för Hjälpkällan och i denna roll har hon fått en god inblick i hur organisationen fungerar.

– Hjälpkällan värnar om sitt mjuka varumärke. Vi ska finnas till för personer när de lämnar en sekt. Men vi ska även vara en kunskapsbank för skolor och myndigheter. Att sprida information om denna målgrupp till skolor, socialtjänsten och sjukvården är en viktig uppgift. Just nu arbetar vi med att ta fram nytt informationsmaterial.

En läkande process att hjälpa andra

Hjälpkällan har ett nätforum som är mycket aktivt.

– Där är det många som skriver och ställer frågor, men ändå fler som läser. När man ställer frågor kan man få professionell hjälp. Vi håller också på att utveckla hemsidan.

– Vi har tidigare haft en hel del lokalavdelningar men vi håller på att organisera om till fyra regionavdelningar.

Fakta

Namn: Emma Massey

Född: I Sverige 1983

Bor: I Göteborg

Utbildning: Kandidatexamen i omvårdnad

Titel: Legitimerad sjuksköterska

Arbete: Barnhabiliteringen i Göteborg

Har valt att arbeta med barns utsatthet i religiösa kontexter: Med min bakgrund känner jag att det är viktigt att vara en röst för alla de barn som växer upp i slutna religiösa samfund. Det har tidigare pratats väldigt lite om dessa barn, vilket jag tycker att det måste bli ändring på.

Hjälpkällan drivs som en förening och man betalar en medlemsavgift för att vara med.

– Det är svårt att säga vad jag som enskild person har åstadkommit i Hjälpkällan. Men jag kan säga att jag fått mycket tillbaka. En del i en läkande process kan vara att man hjälper andra. Kanske att man upptäcker saker i sig själv när man arbetar som stödperson.

Som stödperson får man hela tiden respons på sitt arbete. Man delar också med sig av det man själv varit med om.

– Man kan ibland känna igen sig. Man lär sig också mycket om sig själv. Ibland häpnar jag över vad vissa människor varit med om. Jag har träffat väldigt många starka och inspirerande individer som jag lärt mig otroligt mycket av.

Emma tror att det är viktigt att man är stabil som person när man arbetar som stödperson.

– Man måste vara ganska reflekterande – annars riskerar man att chockas av sina egna reaktioner. Det är mycket som väcks till liv från ens egen bakgrund. Därför måste man också ha en viss distans till sin egen bakgrund.

– Det är viktigt att man verkligen vill hjälpa och att det finns ett syfte. Man måste också inse att det är ett ganska stort ansvar man tar på sig.

Utbildningen till stödpersoner sköttes

av kristeamet och omfattade två helger och ytterligare några dagar.

– Vi lärde oss hur man kan tänka och hur man lägger upp ett samtal. Vi fick exempel på arbetsmodeller. Utbildningen bedrevs även till viss del i form av rollspel.

Emma är en person som har lätt för att engagera sig.

– Här känner jag att jag kan vara mig själv och kan dela med mig av mig själv. Det är roligt att träffa intressanta och inspirerande människor. Man känner att man blir vän med dem man träffar.

Alla sekter tror att de är speciella

I arbetet på Hjälpkällan har Emma lärt sig mer om olika sekter.

– Sekterna har mycket mer gemensamt än det som skiljer dem åt. Ofta pratar man om enda vägen till sanningen. Alla sekter upplever att just deras är speciell.

Då en person lämnar en sekt händer det att vissa har kvar känslan att sekten de tillhörde var mycket speciell.

– Det upplevs ibland som en besvikelse när det går upp för dem att de inte var så speciella när de träffar personer som varit med i andra sekter. Man känner också igen språkbruket, till exempel används ordet "sanningen" väldigt flitigt.

Emma beskriver också att det finns vandringshistorier som förekommer i flera sekter.

– Bland annat finns historien om några predikanter som är ute på fältet men saknar mat. De ber till Gud och morgonen efter ligger det en limpa på trappan utanför huset.

Vill motverka religiösa friskolor

Inom Humanisterna har Emma engagerat sig genom att vara ledamot i styrelsen för Väst och från och med i år även i förbundsstyrelsen.

– När jag gick med i Humanisterna kände jag att det var en organisation som jag verkligen ville stödja – här finns en arena för de frågor som är viktiga för mig. De vågar visa upp att det finns en baksida med religion.

Emma anser att det finns plats att prata om barnens situation i den religiösa kontexten.

– En av de frågor jag tycker är viktigast att driva är att motverka religiösa friskolor. En av anledningarna till att jag klarade mig så bra efter att vi blivit utslutna, var att jag gått i kommunala skolor under min uppväxt. Det blev en av de få kontakterna med omvärlden för mig.

Under året har Emma gått en utbildning inom "Läkare utan gränser". Därför får vi vara beredda på att hon kanske lämnar Sverige för att arbeta på andra ställen i världen.

Urban Jansson

Steget från till politiskt

Magnum Coltrane Price är en musiker, låtskrivare och producent som genom sin musik och kontakt med människor i världen har fått ett politiskt patos. Han vill genom sitt arbete stödja människor som har det sämre ställt och få till stånd förändringar i samhället. Christer Sturmark har mött honom för ett samtal.

För dem som inte känner till dig och din musik, vem är Magnum Coltrane Price och vad är ditt musikaliska signum?

– Svår fråga. Jag är en musiker som rör mig mycket i stilarna jazz, funk, soul och hip-hop. En del känner nog mer till mig från mitt producerande och låtskrivande än från mina egna album, men jag är ju även artist. Jag har arbetat länge utanför den vanliga och mer medievänliga mainstreammusiken, men det är bara för att jag vägrar göra musik jag inte absolut gillar till 100 procent. I musik tror jag på ett ärligt uttryck och en större intention än till exempel Melodifestivalen. Inget ont om den men musik är så mycket mer än TV-tävlingar.

Foto: Mikael Silkeberg

Magnum Coltrane Price lyssnade mycket på hip-hop i sin ungdom och det blev steget in i ett politiskt och samhällskritiskt tänkande. Han har nu som vuxen och som musiker engagerat sig för bland annat "Alla kvinnors hus" och "Läkare utan gränser".

hip-hopmusik tänkande är inte långt

Du var initiativtagare till "Man till man", en manifestation mot våld och förtryck av kvinnor, och du skänkte en del av intäkterna från ditt förra album "Poängen" till "Alla kvinnors hus" och du har uppträtt för "Läkare utan gränser". Var kommer ditt stora sociala och politiska engagemang från?

– Till varje album jag gjort i eget namn har jag velat ha en eller ett par politiska texter. Jag vet inte riktigt varför, men det kan delvis ha kommit av den hip-hop-musik jag växte upp med. Hip-hop eller rap-musik har ju en gång i tiden haft en enorm sprängkraft och rap ger utrymme för mycket text och man hinner säga mycket!

Projektet "Man till man" kom till mig efter att jag haft min mor på besök (vi hade kanske inte den bästa relationen ... long story) och hon ville tala ut om sin barndom, detta då jag just fått en dotter. Av hennes berättelse om sin uppväxt förstod jag varför hon valde att berätta nu, när jag själv fått en dotter.

Jag hade skrivit en låt om våldtäkt för länge sedan men jag fick inte riktigt ihop den. Det är svårt att skriva om, i alla fall fiktivt!

Min vän Mauro Scocco hade en bekant som jobbade ideellt för "Alla kvinnors hus". Efter ett besök på deras hemsida där man "sökte med ljus och lykta" efter mer personal till barngruppen kände jag starkt att jag ville göra något för dem med min musik. Musik är ju också mitt enda vapen. När jag sedan såg hur lite de stora företagen skänkte ville jag försöka bräcka dem, lite för att visa att en snubbe med keps som somliga ser ner på också kan och vill. "Breaking up the stereotypes".

I det Sverige jag har växt upp i har

jag alltid känt ett visst utanförskap vilket jag tror har resulterat i att jag har lätt att känna igen mig i minoriteter eller utsatta grupper. Jag tror att jag slipat på min empatiska förmåga genom att inte se mig själv eller min åsikt som självklar eller det naturliga inslaget i varje sammanhang.

Mitt album "Poängen", som är en av de få grejer jag gjort på svenska, är nog min kommentar till mycket av det jag läst i tidningar och på Internet, men även erfarenheter av livet. Jag tror min starkaste drivkraft är min empati.

Nils Landgren (Läkare utan gränser) och jag har haft en del kontakt med honom åren men det var på plattan "Funk For Life" (som jag producerade) som vi tog steget och faktiskt åkte ner till Kenya och gjorde en aktiv insats. Både jag och Nils tycker att det finns något magiskt i att förvandla funk till cash, and it's quite easy! Mer information finns på www.funkforlife.com.

Ditt senaste album "The Getaway" kom ut 2010. Är det också motiverat av ditt politiska patos?

– Verkligen, en av de första låtarna som skrevs till "The Getaway" heter "They don't care". Den låten skrev jag efter att ha sett två dokumentärer om Darfur som jag fått av "Läkare utan gränser". Det var i den vevan som jag försökte ta mig ner till Darfur, men landet stängde sina gränser. Ett halvår senare ungefär sitter jag med Dan Sermand (Läkare utan gränser) och Nils och vi diskuterar vad vi kan göra med "Funk Unit" i sammanhanget.

Vad har du på gång just nu?

– Nu håller jag på med min kanske sista populärmusikplatta på svenska, helt

utan politisk agenda, bara kärlek. En musiker och artist jag jobbar mycket med är Magnus Lindgren och vi ska precis sätta igång med att göra en uppföljarplatta till hans "Batucada Jazz". Med "Batucada Jazz" har vi turnerat världen över sedan 2009. Vi har en plan med den plattan dock. Denna gång ska vi försöka göra det vi gjorde med "Funk Unit" i Kenya, fast nu i Brasiliens favelor. Jag sitter även i styrelsen för Svenska Musikerförbundet och i och med en viss "SAMI Härva" har det blivit mer politik än vad jag önskar, men det är också något jag brinner för.

Berätta om "Funk for Life"!

– "Funk For Life" är fortfarande aktuellt. Den här typen av engagemang måste vara löpande, annars mister den all legitimitet anser jag. Vi ska återvända till Kibera (gigantiskt slumområde utanför Nairobi med över en miljon invånare som bor på vad vi skulle kalla en soptipp) och förmodligen ta med fler instrument, vårda de instrument vi redan givit bort samt kolla att vissa pengar kommit fram till en skola vi stödjer inne i Kibera.

Hur skulle du beskriva din egen livsåskådning och på vilket sätt påverkar den ditt engagemang?

– Min livsåskådning är enkel, "live and let live" ungefär. Jag försöker tänka framåt och i ett större perspektiv hela tiden. Vad är bäst för flest människor? Hur ska samhället bli mer rättvist? Det är ganska lätt att förstå feminism som man, om man själv är "blatte" ... för mig i alla fall. Jag har svårt med Gud-skissen som den bland-rashund man är. Jag har svarta, finska, romska förfäder och nordamerikanska indianer i min släkt och vad jag sett hit-

Intervju: Magnum Coltrane Price

I din formulering ”religion och politik” ser jag två saker som man inte bör blanda, någonsin, men det måste vi kanske.

Magnum Coltrane Price är bekymrad över många saker; människor i tredje världen, den globala ekonomin, de minskande naturresurserna.

Foto: Mikael Silkeberg

tills av religionens påverkan i historien är mest horribla övergrepp.

Om jag säger ”religion och politik”, vad säger du då?

– Maktmedel. Jag tror att religionen ”uppfanns” som en tidig form av kontroll över massorna. Vi behöver den inte längre. Politik handlar rätt mycket om detsamma men politiken är allt. Det är den vi lever igenom, om man nu inte har den ynnesten att bo i en djup skog eller på en öde ö långt bort. Politik är också vår kultur men det verkar gå många svenska politiker förbi. Dessvärre ser jag inga ledare längre knappt, inte i den svenska politiken i alla fall. Mestadels är det politiker som stryker massorna med hårs istället för att ta de hårda, obekväma men högst nödvändiga beslut som behövs. I din formulering ”religion och politik” ser jag två saker som man inte bör blanda, någonsin, men det måste vi kanske. Många verkar tro på Gud lika mycket som de tror på sin statsminister.

Hur ska vi människor kunna lära oss att leva tillsammans?

– Jag tror inte det går. Kanske om regeringen gav bort alla pengar till folket som de satsar på militärt material och tvingade medborgarna att resa till ställen som Darfur. Kanske om man skippade religionen, i alla fall i skolan och det offentliga rummet. Vill man tro på tomten så får man det anser jag. Låt däremot vetenskap och filosofi ta den självklara plats den ska ha. Jag tror även att kapitalismen kommer att äta sig själv. Det syns redan nu globalt och då blir vi snabba med att upprätthålla våra gränser och våra små egenheter vi höjt till skyarna.

Vad är du optimistisk om när det gäller framtiden?

– Vet faktiskt inte. Vi kommer att inom en snar framtid ha en global energikris som kommer att sitta ihop med en global mat- och vattenbrist, det brukar vara då det blir liv i luckan och regeringar tar fram vapnen. Vår miljö kommer även att

gå igenom ganska drastiska förändringar snart, en del naturliga och en del ”man-made”, allt sitter ihop. Vatten, mat, olja. Det bästa vi kan göra är att börja lyssna på de vetenskapsmän/-kvinnor och forskare som inte går i marknadens koppel.

Viktigast av allt tror jag dock är att inte sälja våra barn och deras framtid till TV, annonsörer, reklamkare och företagen. Utbildning och uppfostran måste ske i jämställdhetens tecken. Egoismen har brett ut sig på ett äckligt sätt i Sverige tycker jag. Vi kanske har ett större behov än någonsin av bra lärare i skolorna med starka empatiska och humanistiska tankar liksom att de ska kunna sex gånger sex.

Nej, jag är inte speciellt optimistisk men i mitt resande världen över så samtal jag med folk varje dag om dessa och liknande saker och det är fler som tycker och tänker som jag har jag märkt.

Christer Sturmark

Humanisterna rörde om i Almedalen

Under veckan arrangerade Humanisterna sex egna seminarier, ett mingel och deltog i ytterligare två programpunkter. Huvudtemat för Humanisternas medverkan var att tydliggöra att religionskritik inte är samma sak som främlingsfientlighet.

Då alla riksdagspartier har en egen dag under Almedalsveckan beslutade vi oss för att också ha det. Onsdag blev Humanisternas dag.

Den första programpunkten var ”Religionskritik och främlingsfientlighet – motsatser eller parhästar?” där Christer Sturmark debatterade med William Petzäll, Sverigedemokraterna. Syftet med debatten var att lyfta upp frågor kring religionskritik kontra främlingsfientlighet för att visa på olikheterna och att tydliggöra att Humanisterna inte har någonting gemensamt med Sverigedemokraterna. (Samtalet finns på Humanistpodden.)

Per Danneford, Humanisternas styrelse, höll en föreläsning om religionsfrihetens gränser som mynnade ut i väldigt intressanta frågor från publiken. Intressant blev det också när publiken släpptes in i debatten efter programpunkten ”Mänskliga rättigheter, religionskritik och islamofobi – var går gränserna?” Även här deltog Per tillsammans med Yassin Ahmed, Kista folkhögskola, som även arbetar med muslimska fredsagenterna samt Stefan Gustavsson, Svenska Evangeliska alliansen. Det hettade till när en i publiken ställde en väldigt rak fråga till deltagarna om deras syn på homosexualitet.

Två av seminarierna handlade om humanism och hbtq-frågor (homosexuella, bisexuella, transpersoner och queer). Eduardo Grutzky, Humanisternas styrelse, pratade om hedersproblematik kopplat till hbtq och därefter hölls ett samtal mellan Eduardo och Petter Zachrisson från EKHO (Ekumeniska kristna gruppen för hbt-personer). Då diskuterades vad såväl kyrkan som Humanisterna gör i praktiken för hbtq-personer idag och vad som återstår att göra i framtiden. Petter berättade att de utbildar kyrkans personal i hbtq-frågor, vilket kanske även skulle kunna vara något för Humanisternas medlemmar?

Dagen avslutades med ett trädgårdsmingel. Med över 90 anmälda var detta

Kalle Persson, Petter Zachrisson, EKHO, och Eduardo Grutzky samtalar om hbtq-frågor.

Vill du vara med och arbeta med Almedalen inför 2012? Kontakta oss via: almedalen@humanisterna.se

Humanisternas festligaste punkt under veckan. Christer Sturmark höll ett anförande om religionskritikens utmaningar och diskussionerna var livliga bland besökarna.

På torsdagen var det dags för politikerutfrågning om humanism, religion och politik. De inbjudna politikerna var Rossana Dinamarca, Vänsterpartiet, Jakob Dalunde, Miljöpartiet, Acko Ankarberg, Kristdemokraterna, Anti Avsan, Moderaterna och Erik Almqvist, Sverigedemokraterna. Emilia Ericson och Christer Sturmark ställde politikerna mot väggen.

Humanisterna deltog även i en debatt

om religionens roll i europeisk demokratutveckling som arrangerades av Svenska evangeliska alliansen. Veckan avslutades med tidningen Dagens seminarium om en sekulär stat kontra ett kristet samhälle.

Vårt mål med veckan var att klargöra att Humanisterna är en antirasistisk och kosmopolitisk rörelse – och det lyckades vi med. Vid Humanisternas kongress 2011 sa Christer Sturmark att Humanisterna behöver bli mer proaktiva och mindre reaktiva. Årets närvaro i Almedalen visar på ett markant steg i den riktningen.

Kalle Persson, Projektledare

Notiser

Teologer försvarar folkmord

”En ansedd teolog hävdar på allvar att så länge som Gud gör tummen upp är det OK att döda i stort sett vem som helst.” Teologen i fråga är Willam Lane Craig, amerikansk filosof och teolog. I korthet resonerar han så här: ”När skyldiga människor dödades förtjänade de det eftersom de var skyldiga och onda ... och när oskyldiga människor, t. o. m. oskyldiga spädbarn, blev dödade, så kom de till himlen och allt ordnade upp sig till slut.”

Det framhåller Greta Christina i ett inlägg på AlterNet 2011-04-25, One More Reason Religion Is So Messed Up: Respected Theologian Defends Genocide and Infanticide.

I maj anordnade Göteborgs Kristna Akademiker, Humanisterna Väst och Unga Humanister, Göteborg, en välbesökt samtalskväll på temat ”Kan tro och vetande förenas?”. Huvudtalare för det kristna lägret var Mats Selander, lärare vid den kreationistiska Credoakademin. Samtalet kom att handla mycket om etik, och grunden för denna. Selander menade att en god och hållbar etik måste vara förankrad i Gud. Men mycket av hans trovärdighet försvann när han, som svar på en fråga, förklarade att Gud har rätt att begå massmord som han gör upprepade gånger i Bibeln. Den rätten har han just för att han är Gud. Talaren delade alltså William Lane Craigs uppfattning. Däremot menade han inte att människor har rätt att bete sig på detta sätt.

Man kan konstatera att kristna brukar framställa Gud som en moralisk förebild för människorna. Utifrån detta synsätt ligger det nära till hands att betrakta folkmord som etiskt berättigade, även när de begås av människor.

Forskaren Sven Lindqvist har skildrat folkmordens historia i boken ”Utrota varenda jävel!”. Han framhåller där att Guds massmord och etniska utrensning av misshagliga folkstammar i Gamla Testamentet har inspirerat till och legitimerat senare folkmord ända in i modern tid.

Lars Torstensson

Evenemang i sommar

Bland 1 000 knallar på Kiviks marknad

Den 18-21 juli var Humanisterna Syd på Kiviks marknad igen. Bland karuseller, mat och kläder etc. har de informerat om verksamheten, svarat på frågor, sålt böcker och prylar.

En hel del blanketter för urträde ur kyrkan gick åt!

Ett tiotal frivilliga ställde upp och jobbade hårt i värmen de tre dagar marknaden varade.

Kiviks marknad är Sveriges största marknad med över 1 000 knallar och besöks av över 100 000 personer.

Humanisterna Umeå åter igen med på Kulturnatta

Patrice Vincentie (på huk), Lars Nilsson (sittande) samt Patrik Hockum (fotograf) bemannade informationsbordet under Kulturnatta.

Lördagen den 21 maj deltog Humanisterna Umeå, för andra året i rad, i det stora kulturevenemanget ”Kulturnatta”. Detta evenemang samlar en mångfald föreningar i centrala Umeå som på detta sätt ges möjlighet att visa upp sig, och sin verksamhet, under en hel dag.

Humanisterna Umeå deltog med tält, informationsbord samt snygg, nygjord

roll-up. Vid bordet fördes samtal om vad humanism är och allt från skolornas religionsundervisning till livets mening dryftades. Dessutom delades ett flertal olika informationsblad ut och böcker såldes.

Soligt väder och fin parkmiljö bidrog till att göra detta till en mycket trevlig och lyckad tillställning.

Lars Nilsson, Ordförande

En varm sommarvecka i Södermanland

En av deltagarna, Maria Zalai-Schubert, underhöll gruppen med ett sånguppträdande en av kvällarna.

Årets humanistiska sommarvecka hölls vid Åsa folkhögskola i Sköldinge, Södermanland, under några soliga och varma dagar efter midsommar. Sexton deltagare från hela landet kom för att diskutera vad det innebär att vara Humanist, hur vi ser på frågor som rör moral, samhälle, genus, vetenskap och kunskap osv. Diskussioner och gruppsamtal varvades med samvaro och god mat, liksom en utflykt till bland annat Julita Gärd och Fogelsta (platsen för Sveriges första kvinnliga medborgarskola).

Ledare för veckan var Lasse Höglund och Ylva Eliasson, med hjälp av de inbjudna föredragshållarna Sune Kronlid (seku-lära ceremonier), Kaj Fölster (feminism)

och Sören Holst (vetenskapsteori). Första dagen fick vi också besök av Christer Sturmark som gav en kort introduktion till Humanisternas idéer.

Nytt för i år var att vi använde oss av kompendiet "Humanismen som sekulär livsåskådning" som diskussionsmaterial. Kompendiet finns tillgängligt via www.humanisterna.se/pdf/humstud.pdf.

Det var en förmån att få tillbringa en vecka tillsammans med andra humanister i de vackra omgivningarna i Södermanland och traditionen med en humanistisk sommarvecka för vuxna kommer förhoppningsvis att fortsätta.

Lasse Höglund

Göteborgshumanister i Regnbågsparaden

I början av juni hölls HBTQ-festivalen i Göteborg, med mängder av föredrag, seminarier och kulturarrangemang. En av de medverkande grupperna var "Nordic Rainbow Humanists", som arrangerade ett möte på temat "Regnbågar mot religiösa drakar." Den dynamiske, aktivistiske regnbågshumanisten Bill Schiller höll ett inspirerat anförande. Han talade även om

hbt-kulturen som vapen i den sexualpolitiska kampen. Gruppen "Humanist Bible or It ain't necessarily so" medverkade i en gaycabaret. Festivalens höjdpunkt var Regnbågsparaden. Den blev en succé med flera tusen deltagare, som tågade i strål-lande sol. Både Humanisterna och Unga Humanister ställde upp.

Lars Torstensson

Notiser

Rättelse

Kättaren Botulfs hemort Gottröra ligger inte i Västeråstrakten, som jag felaktigt uppgav i förra numret, utan i Uppland nära Uppsala och Arlanda.
Lars Torstensson

Antiabortgrupp blir regeringsrådgivare i England

En stiftelse som kallar sig "Life" har blivit invald till ett viktigt engelskt forum för sexuell hälsa, som ger den konservativa regeringen råd. Gruppen motsätter sig abort och förordar i stället avhållsamhet i sin sexualupplysning. Samtidigt utesluts British Pregnancy Advisory Service, som är för abort, trots att den har lång erfarenhet av rådgivning. Det finns tecken på att toryministrar vill ge religiösa grupper liknande "Life" ett större inflytande över regeringen och dess politik.

Ben Quinn i guardian.co.uk
2011-05-24.

Kristna briter gör bot för homofobi

Kyrkor i Birmingham, Oxford och London, tillhörande mindre religiösa samfund, hade under juni och juli sammankomster där de uppmanade kristna att ångra sin homofobi och stödja full jämlikhet för hbt-personer. Huvudtalare blir den kristne författaren Symon Hill, som ämnar göra en pilgrimsfärd på 160 engelska mil som botgöring för tidigare hbt-fientlighet!
Riazat Butt i guardian.co.uk
2011-06-08.

Kristna brände ner Rom?

I ett TV-program om Roms brand på kejsar Neros tid, som sändes i kanalen Axess TV i våras, framförde antik-historiker tvivel på att det verkligen var Nero som tände på. De menade att mycket talar för att de skyldiga i stället var kristna fanatiker, som ville utrota den romerska kulturen.

Lars Torstensson

Foto: Johan Ericsson Qvist

Stolta Humanister i Stockholm Pride

Stockholm Pride har gått av stapeln och Humanisterna har tillsammans med Unga Humanister visat att vi menar allvar med vårt engagemang i hbtq-frågor.

Vårt första seminarium hade titeln "Att växa upp med homofobi inom hederskultur". Josef Wijk berättade sin egen gripande historia om hur hans biologiska far förföljt och hotat honom sedan han kom ut som homosexuell. Han hade ett samtal med Eduardo Grutzky, Humanisternas styrelse, om vad samhället kan göra för att bättre hjälpa de som råkar ut för detta. Detta var ett av flera seminarier på liknande teman arrangerade av olika organisationer, så det är tydligt att det är ett viktigt ämne i dagens samhälle.

På onsdag eftermiddag hade vi ett seminarium om Humanisternas ceremoniverksamhet, där Hillevi Andréen, officiant och medlem i ledningsgruppen för humanistisk konfirmation, frågade ut

Noomi Liljefors, ledamot i förbundsstyrelsen och mångårig officiant, och Henrik Schmidt, som gift sig humanistiskt, om deras respektive erfarenheter. Publiken var mycket nyfiken, särskilt på barnvålkommanden och begravningar. Det kom upp frågor som till exempel "Vad gör era ceremonier humanistiska?"

Torsdag förmiddag berättade Maria Berglund och Mikaela Persson om sina livsval i ett seminarium med titeln "Att välja livsåskådning".

Maria är bisexuell humanist och skeptiker och har en bakgrund i Pingstkyrkan, medan Mikaela är homosexuell kristen. Anders Ekman (tidigare styrelseledamot i Humanisterna) modererade samtalen som handlade om deras väg till den livs-

åskådning de har idag. Det blev en personlig, vänskaplig diskussion som visade upp många beröringspunkter men också skillnader i deltagarnas verklighetsuppfattning.

På torsdag eftermiddag hade vi vårt sista seminarium "Är religion en grogrund för homofobi?". Staffan Gunnarsson, tidigare ledamot i förbundsstyrelsen, ledde ett samtal med Sara Mats Azmeh Rasmussen, hbtq-identifierad exmuslim,

Humanisternas hbtq-nätverk tog emot intresserade besökare på Pride Sergel.

Josef Wijk diskuterade med Eduardo Gretzky om förföljelse av homosexuella i hederskultur.

och Lena Andersson, kulturskribent. Diskussionen rörde hur homofobin ser ut i världen, med utgångspunkt i en "juridisk" karta över homofobiska stater, och huruvida det finns en koppling mellan homofobiska och religiösa uttryck.

Panelen var överens om att religion nog kan vara en av grogrunderna till homofobi, men att det finns flera.

Alla seminarierna drog till sig en intresserad och engagerad publik som ofta blev större än vad det fanns sittplatser till. Tre av dem finns nu att beskåda på Humanisternas hemsida. Förutom våra seminarier har flera av oss i Pridegruppen varit tillgängliga för besökare i Pride Sergel under tisdag-, onsdag- och torsdageftermiddagarna för dem som var intresserade av att diskutera humanism.

På lördagen var det sedan dags för den stora parad. Ett 40-tal glada humanister samlades i Tantolunden vid tolvtiden och paraderade tillsammans med hundratalet andra ekipage längs med Hornsgatan för att sluta vid Sergels torg.

Vi i Pridegruppen är nöjda och stolta

Mikaela Persson och Maria Berglund samtalande med Anders Ekman om att välja livs-
äskädning.

Hillevi Andréén, Henrik Schmidt och Noomi Liljefors berättade om Humanisternas ceremoniverksamhet.

Sara Mats Azmeh Rasmussen, Lena Andersson och Staffan Gunnarsson diskuterade ämnet "Är religion en grogrund för homofobi?"

över hur lyckade våra seminarier blev, att så många valde att gå med oss i Paradisen och den glada och positiva anda alla volontärer utstrålade. Vi tror att många människor genom vår närvaro vid Pridefestivalen fått en mycket positiv bild av humanismen och hoppas att de håller med oss: Humanismen är den självklara livs-
äskädningen för hbtq-personer!

Johan Ericsson Qvist, Felicia Gilljam

Notiser

"Orimligt ge skattedel till bluffmedicin"

"Den samlade slutsatsen (av forskningsläget) är att det inte finns belegg för att homeopati är verksamt vid någon enda åkomma. Vid jämförelse mellan grupper som får sockerpiller och grupper som får homeopatika finns inga skillnader i tillfrisknande. Homeopatins grundprinciper strider således inte enbart mot all naturvetenskaplig rim och reson, utan [homeopati] är även bevisligen verkningslös."

Det skriver farmakologiprofessorn Dan Larhammar m. fl. på SvD Opinion 2011-07-11.

Svenska kyrkan saknar relevans för sina medlemmar

Svenska kyrkan presenterade i sin stora studie "Medlem 2010", där över tiotusen medlemmar har tillfrågats om sin relation till kyrkan, att ca 90 procent av medlemmarna har en svag relation till kyrkan. Medlemmarna har också ett ointresse för kristen tro. Orsaken till det relativt höga medlemstalet i Svenska kyrkan är givetvis att spädbarn ansluts i och med ett dop och sedan blir kvar av slentrian. En opinionsundersökning för några år sedan visade att endast 27 procent av de tillfrågade skulle bli medlemmar i Svenska kyrkan om de tog ställning i vuxen ålder."

Det framhåller Humanisterna i ett pressmeddelande 2011-06-15.

Att växa upp i en sekt

"Jag kände mig ofta rädd och otrygg. Fixeringen vid demoner och djävulen skrämde mig. Mycket i den vanliga världen utanför sekten ansågs som syndigt och det gjorde att jag inte visste hur jag skulle bete mig i situationer som andra barn upplevde som helt naturliga." Det berättar Daniel Breece, som växte upp i den kristna sekten "Hosiannaförsamlingen". Daniel har gjort en radiodokumentär om sin av synd och skuld präglade barndom.

Insidan i Dagens Nyheter 2011-04-27.

Humanistisk konfirmation i Höör

Vädret är i uppror fredagen den 17 juni när de blivande humanistiska konfirmanderna anländer till Backagården i Höör. Ömsom spöregnar det, ömsom skiner solen med full kraft. Precis så misstänker jag att ungdomarna känner när de anländer – pirrigt, roligt och läskigt på samma gång. De vet ännu inte vad som väntar dem under den kommande veckan. Ganska snart står det dock klart för dem att det här är inget vanligt sommarkollo – det här är en utmaning. Även om det inte finns några läggtider så finns det tydliga krav på att vara på plats klockan nio på morgonen, och alla som är i tid får en överraskning. Till exempel att ledarna kommer in, sjunger Rövarsången iförda vikingahjälm – inget konstigt alls.

Under veckan pratar vi om bland annat etik och moral, kärlek och sex, rasism, mänskliga rättigheter och genus. Vi brainstormar tillsammans, sedan delas de upp i mindre grupper där ungdomarna får prata ostört med varandra. Ledarnas funktion är att ställa frågor men aldrig att ge några svar – för svaren har ungdomarna själva. Det handlar väldigt lite om att kunna rada upp fakta, däremot mycket om att fundera på och förklara varför man tycker det ena eller det andra. Ibland behöver man inte ens komma fram till något – det viktigaste är att pröva sig fram tillsammans och att lyssna på varandra och sig själv.

Avslutning med högtidlig ceremoni

Vi avslutade veckan med en högtidlig ceremoni i regi av konfirmanderna själva. Vi sjunger ”Nu grönskar det” och ”Imagine”. Konfirmanderna kompar på piano, gitarr och trummor. De spelar egenskriven teater med sällan skådad inlevelse och passion. En konfirmand med enorm scenförfärd fattar mikrofonen och håller ett tal utan att ens titta på lappen i handen. Det är första gången hon står på en scen och pratar inför publik. Jag vet hur nervös hon är. Det är då jag åter inser vilket otroligt viktigt jobb vi gör för att stärka de här ungdomarna. Att vi hjälper dem att ta små och ibland stora steg mot att bli vuxna. Att vi håller dem i handen längs vägen och när veckan är slut behöver de oss inte längre. För då vågar de stå på egna ben.

Gunnar Hjert, officiant från Humanis-

Ett sätt att lära ungdomarna att ta eget ansvar var att se om de klarade av att komma till morgonsamlingen klockan 09.00. De som klarade av det fick en överraskning som belöning.

terna Skåne, höll ett högtidstal och citerade Sokrates:

”Våra dagars ungdom älskar lyx. Den uppträder ohövligt, föraktar auktoriteter, har ingen respekt för äldre människor och pratar när den borde arbeta. De unga reser sig inte längre upp när äldre personer kommer in i ett rum. De säger emot sina föräldrar, skryter på bjudningar, glufsar i sig efterrätten vid matbordet, lägger benen i kors och tyranniserar sina lärare”.

Så såg man på ungdomen då och gör det än idag – men den här veckan bevisar återigen motsatsen. Våra unga vuxna är kloka, uppträder hövligt och har så vitt jag har märkt alldeles utmärkt bordsskick. Huruvida de älskar lyx lägger jag mig inte i, men att de säger emot sina föräldrar är däremot någonting jag verkligen hoppas att de gör. Hur skulle världen annars förändras – om vi aldrig ifrågasatte den?

Jag vill passa på att tacka alla konfirmander och handledare för sommarens hjälteed i mod och gemenskap. Ni är bäst!

Kalle Persson

Koordinator Humanistisk konfirmation

Fotnot: Anmälan till nästa års läger öppnar i slutet av oktober.

Under veckan pratar ungdomarna om bland annat etik och moral, kärlek och sex, rasism, mänskliga rättigheter och genus.

Kärlek bekräftas allt oftare borgerligt och humanistiskt

Allt fler gifter sig och många väljer numera att göra det utanför Svenska Kyrkan. Men det har tagit mer än 100 år att nå hit. Det var nämligen 1908 möjligheten till borgerlig vigsel gavs.

Det var 1995, då jag blev ordförande för Humanisterna, som jag mötte behovet av icke religiösa ceremonier. Humanisterna hade arrangerade "Borgerlig konfirmation" och "Barnvälkommande och begravningar" sedan flera år då. Vid samma tid blev jag utsedd av Järfälla kommun utanför Stockholm som officiant vid välkomstceremoni för barn och som officiant vid borgerlig begravning. Sedan drygt elva år har jag även varit borgerlig vigselförrättare. Jag gjorde ett försök att bli borgerlig vigselförrättare i egenskap av ordförande för Humanisterna men fick avslag av både länsstyrelsen och regeringen. I Norge fick Human-Etisk Forbund vigselrätt enligt lag 2005.

I år passerar jag tusen genomförda borgerliga/humanistiska ceremonier. Som aktiv humanist är jag motiverad och intresserad av att hjälpa till, så jag är ofta tillgänglig. Men i år blev det många nej till dem som var sent ute.

Sommaren 2011 har varit extra intensiv med vigslar varje helg. De som väljer mig som vigselförrättare för en mer ambitiös borgerlig vigsel får det jag kallar "en humanistisk vigsel" vilket jag har gjort sedan 2005, då jag vigde Siv Gustavsson och Valentin Seveus i Nürnberghuset i Stockholm. De hade blivit inspirerade av den norska humanistiska vigseln och inbjudit till just en sådan.

I maj 2009 fick Sverige en ny äktenskapsbalk, då vigseln blev könsneutral. Årets första vigsel blev av ett riktigt BRUD-par i Ängby slott.

Så här gick det till. Vi träffades i deras hem och lärde känna varandra och de fick en möjlighet att acceptera mig som deras vigselförrättare. De berättade om sina tankar inför vigseln. Jag gav dem mina tips och råd utifrån min mångåriga erfarenhet. De fick frågor av mig att ta ställning till: Varför gifter ni er? Vad är viktigt

Då det inte finns bilder av BRUD-paret illustreras artikeln med Maja och Tomas junivigsel i deras trädgård.

i er relation, kommande äktenskap?

Vanligt program: Välkomstord – Ingångsmusik – Högtidstal – Musik – Brudparets ord till varandra – Musik – Vigselakt (som vi kallar den del som staten/lagen bestämt) – Utgångsmusik.

Exempel på några av de fantastiska platser där jag har hållit i vigslar: Hagaparken, Waldemarsudde, Millesgården, Vasamuseet, Dramaten, Hallwylska palatset, Grand Hotell i Saltsjöbaden, Uppsala slott, i hagar, parker och på skärgårdsbryggor.

I den borgerliga vigselakten har man alltid kunnat välja mellan ett kort och ett något längre alternativ. Produktutvecklingen av dessa har varit i det närmaste obefintlig sedan 1908. 1971 fick Bo Setterling, Elsa Grave och Per Anders Fogelström komma med förslag, men det dröjde ända till 2009 innan beslut togs och Per Anders Fogelströms gamla förslag blev lagstadgad som den längre versionen. Jag tog dock Per Anders Fogelströms förslag till mig tidigare än så.

Mikael Göransson

Notiser

"Översvämningar är Guds straff"

Oarsrörelsen, som "har sin grund i svenska kyrkan men är öppen för inflyde från andra samfund", har under en vecka haft möten i Kungsbacka med tusentals deltagare. Den mest kände - och även mest kontroversielle - förkunnaren var den pensionerade, engelske biskopen Graham Dow. Han hävdar att de svåra översvämningarna i England 2007 var Guds straff för att det engelska parlamentet har mildrat diskrimineringen av homosexuella. Han lanseras även som "expert på exorcism (andebesvärjelse)", och han har under veckan haft en särskild samling för präster och pastorer.

Ärkebiskop Wejryd har ingen kommentar till Dows framträdande.

Christer Lökvist i Göteborgs-Posten 2011-07-16.

"Ge inga bidrag till hatet"

"Homosexualitet ska straffas med döden, muslimer får inte bli vänner med ickemuslimer, kvinnor bör inte inleda samtal med främmande män, och i val ska muslimer helst rösta på andra muslimer. Judarna styr världsekonomin." Där är några av budskapen på den ambitiösa webbsajten muslim.se som syftar till att "på ett enkelt sätt presentera Islam för unga muslimer".

Illan nog, kan det tyckas, men det blir värre: Verksamheten har fått statliga bidrag för att fostra ungdomar demokratiskt, arbeta för jämställdhet och motverka rasism.

"Demokratiministern borde omedelbart utreda hur det kan komma sig att Ungdomsstyrelsen gång på gång kan betala ut bidrag till antidemokratiska rörelser."

Det skriver Per Gudmundson i en ledare i Svenska Dagbladet 2011-07-13.

Existensen hotad – vädjar om hjälp!

Det har kommit ett mycket allvarligt nödrop från Oum El Banine i Agadir:

”Oum El Banine genomgår nu en finansiell kris och vi vill uppmuntra er vänliga själar att hjälpa oss så att vi kan fortsätta uppfylla vårt humanitära uppdrag. Vi står inför en situation som hotar vår överlevnad och ditt stöd är därför mycket välkommet.”

I fyra år har Humanisterna stött Oum El Banines verksamhet, där ogifta gravida kvinnor får en fristad från traditionellt och hedersrelaterat våld. De får hjälp att föda, lär sig läsa och skriva och kan med självkänsla slussas ut till jobb och en egen identitet. Organisationen räddar årligen ett hundratal kvinnor och deras barn.

– Sedan 2001 har vi varje år kunnat skona ett hundratal barn från att bli övergivna, istället har vi kunnat erbjuda dem stöd och omsorg tillsammans med sina mödrar på kvinnohemmet och daghemmet. I förhoppning om att se dig stödja vår sak tackar vi dig för din kärlek och ditt goda hjärta, Keltoum Er-Raha, ekonomiansvarige.

Ur Oum El Banines budget på cirka en miljon kronor, försvann tidigt i år cirka 400 000 kronor. Det rörde sig om ett par bidragande organisationer som disponerade om sina donationer. Nöden är även på andra håll i Afrika stor och dödande.

Oum El Banine betyder ungefär ”Mor och Barn”. Man vägrar dela på de tu, vilket annars är vanligt för ogifta mödrar i Marocko. Istället stärker man banden och försöker till och med få fäder och familjer att ta ansvar, ofta med lyckat resultat.

Organisationen har ännu inte kunnat kompensera med gåvor från annat håll. Nu är pengarna i princip slut och existensen hotad. En stor del av deras hopp står nu till befintliga donatorer, att de kan

skänka ett extra belopp. Samt att nya givare ska ansluta sig.

I väntan på någon hjälp måste man nu dra ner på antalet kvinnor och barn som kan få hjälp. Personalens löner hålls också inne. Ta Oum El Banines vädjan på allvar: Hjälp till att rädda denna unika organisation. Den slåss verkligen mot kultur, tradition och religion!

Humanister ger gärna!

Gåvor från månadsgivare och insamlingar utgör Humanisternas hjälp till Oum El Banine. Hittills i år har det blivit drygt 70 000 kronor. Årsgåvan verkar åter öka, vilken den ständigt gjort sedan starten 2008, förra året var den 120 000 kronor. Humanister ger gärna och med hjärtat! Många givare har också skänkt teknisk utrustning för dokumentation och databehandling.

Hjälp till!

Humanisternas PG för biståndsverksamhet är 30 87 63-2. Ge oss din e-postadress så får du en Gåvorapport. Se också vår annons på sidan 22 samt information på www.humanisterna.se.

Sven Olof Andersson
Insamlingsansvarig,
Humanisterna Väst

Insänt

En relativt vettig präst

Kommentar till artikel i HI nr 2/2011 om prästen Bengt Inghammar.

Intressant artikel med en del överraskningar. För att vara präst så verkar Inghammar ofta (men inte alltid) vara relativt vettig.

Blir lite komiskt när han skriver om sin bibel-syn. Vilken grund han nu har

för att tolka vissa partier som myter men samtidigt kan tro att Jesus gick på vattnet.

Att man är ateist handlar nog sällan om just att man ”inte vill” tro på ”gud”.

Han frågar sig om vi definierar oss bara genom en motståndsposition, bra fråga. Även om jag anser att vi ska hålla fast vid religionskritiken, anser jag att vi inte ska vara enbart religionskritiska.

Det var en bra beskrivning av fundamentalism med hjälp av korthus.

Jag tycker inte att man kan säga att prästen Inghammar har humanistisk värdegrund. Även om det finns klart värre präster.

Svante Nevéus

Moralens landskap

– Vad säger vetenskapen om mänskliga värderingar?

Av: Sam Harris
Förlag: Fri Tanke

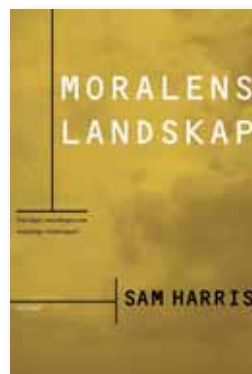
Kan vetenskapen säga oss något om vad som är moraliskt rätt eller fel?

Sam Harris, filosof och doktor i neurovetenskap vid UCLA, utgångspunkt för Moralens landskap är att frågor om mening, moral, och livets högre syfte handlar om medvetna varelsers välbefinnande och därmed faktautsagor som kan förstås vetenskapligt.

Exempelvis är rättvisa inte bara en abstrakt princip, utan en kännbar upplevelse som leder till att våra omedelbara, själviska intressen ofta får stå tillbaka.

Vi har all anledning att tro att neuro-

vetenskapen kan fortsätta att bidra till att vänlighet, medkänsla, rättvisa och andra klassiskt ”goda” egenskaper får upprättelse. Idag vet vi tillräckligt om vår hjärnas relation till omvärlden för att kunna hävda att det existerar vetenskapliga svar på människolivets viktigaste frågor. Konsekvensen blir att religionernas anspråk i moral- och värderingsfrågor är orimliga och lika felaktiga

som om man skulle hävda en kristen fysik eller muslimsk algebra.

”Jag hade accepterat myten om att vetenskapen inte kan säga någonting om moral. Boken Moralens landskap förändrade allt för mig. När det gäller religion och den befängda idén att vi behöver en Gud för vara goda, finns det ingen med ett skarpare vapen

än Sam Harris.” – Richard Dawkins

Lilits återkomst

Joumana Haddad, född i Beirut 1970, debuterade 1992 med dikter på franska för att ”allt kunde sägas på franska”.

”Lilits återkomst” skrevs på arabiska, då författaren ville nå ut till flera och den blev hennes genombrott. Ett djärvt företag i ett arabiskt land där t. ex. bland talrika andra tabun det erotiska arvet förnekas. Hennes dikter har följaktligen censurerats, upplagor dragits in och författaren har hotats, men hon värnar om frispråkigheten från ”Tusen och en natt”. Senare har hon startat en tidskrift där bara namnet är en provokation, Al Jasa, Kroppen, som är ett förbjudet ämne överhuvudtaget.

Jan Henrik Swahn ger i sitt efterord en utomordentlig orientering om landet, religionen och dikterna utöver den magnifika språkdräkt han klär själva dikterna i.

Lilit, enligt legenden Adams första hustru, jämställt skapad av jord liksom Adam, tröttnade på honom och lämnade

paradiset. Detta ligger i berättelsens bakgrund.

”Jag är Lilit, den jämlika varelsen, den jämlika hustrun. Den som fattas mannen för att han inte ska ångra sig”.

Joumana Haddad går fullständigt in i rollen, hon är inuti Lilit, hon är självklart och självsäkert Lilit. Hon gestaltar, målar, skriver i utsökta ord och i nya formationer allt vad Lilit gör, tänker, åstadkommer, orsakar. Hon är den utvalda, frigjorda bruden, natten och nattfågeln, den åtrådda demonen, ljuset som tränger fram.

Hon är inte förtryckt, hon sätter ingen slöja över kroppen, hon vill inte utmana, hon vill bara vara vad en kvinna kan visa sig vara.

”Jag återvänder för att läka Adams rev-

Av: Joumana Haddad
Förlag: Tranan

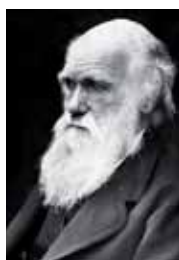
ben och befria varje man från sin Eva”.

I boken låter hon även fantasifullt männen och Gud uppleva och berätta om Lilit. Fadern, brodern, vännen, maken, älskaren. Gud ångrar att han drev henne i exil. Han var upprörd över hennes fräcka uppror. Han förstår nu att han, den allsmäktige, är i vägen, att han har miss-

lyckats. Och boken slutar med hans insikt: ”Ja, endera dagen kommer jag att vakna och ha glömt att jag är Gud, och endera dagen får vi uppleva det bländande skenet av Lilits återkomst”.

Det är en bok som man inte ställer undan utan låter ligga lätt åtkomlig för att slå och bläddra i och berikas av.

Karin Lentz

Vad betyder Charles Darwin för dig?

Lars Wilks, konstnär

Han har ju skapat ett alternativ till skapelsen och en plausibel tanke om att världen kan orga-

nisera sig utan att man behöver föra in tanken på en mytologisk världsbild.

Ingen skolbänk i kyrkan, tack!

Skolavslutningarna inför sommarloven på 70-talet påskyndade min process mot att bli ateist. Där satt jag uttråkad på läktaren i den modernt sterila Sankt Sigfridskyrkan i Lidköping och längtade ut till sol, bad, glass och gröna gräsplaner, medan rektor och präst höll sina föga upphetsande högtidstal.

Andra, t.o.m humanister inom vårt eget kära förbund, hör jag på sistone till min överraskning nu tala om oförglömliga positiva upplevelser, minnen för livet, traditioner som man vill bevara och även låta sina barn få uppleva: sånger, stämningar och vackra kyrkorum, som väcker känslor och förgyller livet. Smaken är olika.

Den blomstertid nu kommer har jag aldrig kunnat med och jag vet många personer som känner sig direkt illa till mods när de tvingas närma sig en kyrka; människor som växt upp i en strängt religiös miljö, i ett auktoritärt samfund. För dessa personer är kyrkan inget att leka med - och inte minst av respekten för dem (kanske en farfar eller moster som vill vara med och fira en släktings avslutning) borde skolan naturligtvis alltid tillhandahålla neutrala lokaler.

Vår ärade medlem Björn Ulvæus skrev i Expressen ifjol att ingen får "ta ifrån" honom att kunna höra barnbarnen sjunga psalmer i kyrkan "många år framöver"(!) Var och en tycker förstås vad man vill, men det borde väl ändå vara barnen som står i centrum här, inte vad de vuxna eventuellt önskar återuppliva av gamla

minnen? De som så vill, borde kunna hålla en kyrklig högtid efter skolans formella dito. Det är inget som hindrar i ett fritt, sekulärt samhälle.

Vår officiella hållning är naturligtvis det mest intressanta här. Den principiella inställningen har också varit glasklar sedan förbundet bildades. Humanisternas nuvarande idéprogram beskriver också saken mycket bra: «Religiösa inslag, som kyrkliga skolavslutningar, hör heller inte hemma inom undervisningsväsendet.»

Det var därför inte utan viss förvåning man på försommaren plötsligt kunde läsa i ett nyhetsbrev från oss "att det kan vara rimligt att ha skolavslutningar i kyrkan, eftersom det ofta är vackra och stämningfulla rum och på många orter saknas fullvärdiga lokalalternativ.»(!) Samma tankegång upprepades i ett par andra inlägg i medierna, så det var tydligen inget olycksfall i arbetet. Resonemanget var visserligen villkorat med att man skulle "ge prästen ledigt på skolavslutningen", men var stödet för denna överraskande lösning skulle finnas framgick inte (sannolikt varken inom kyrkan eller Humanisterna).

Med alla elever infösta i en mäktig religiös byggnad - med eller utan företrädare för tron - skapas som vi ser ofta precis de upplevelser, oreflekterade hållningar och kanske irreversibla känslomässiga beroende, som vi just är rädda för ska bli resultatet, men som kyrkan naturligtvis alltid fullt medvetet eftersträvat. Dess ut-

studerade knep har genom alla tider varit att utnyttja konsten, musiken och arkitekturen för att förföra folket och göra det avhängigt trons former och ritualer. Genom att bygga traditioner har man stängt oss inne i ett slentrianmässigt beteende.

Att hitta värdiga alternativ till kyrkan, ur det sekulära perspektiv som skolan ska präglas av, kan inte vara svårt. Det handlar mycket om ambition kontra inarbetad bekvämlighet hos skolledare (och föräldrar). Det finns kulturhus, parker, idrotts- och friluftsanläggningar - eller skolgårdar och aulor - som bättre fyller behoven en försommardag. Kyrkan som religiöst rum med sina starka kristna symboler passar naturligtvis inte alls - och den tradition med kyrkliga skolavslutningar som många hänvisar till är ofta väldigt kort eller helt enkelt obefintlig på många orter, en myt vi inte bör gå på.

Om och när vi yttrar oss i frågan, måste vi naturligtvis luta oss mot principerna i vårt eget program. En enkel rekommendation är likväl att Humanisterna ligger lågt i denna relativt oviktiga fråga, som i regel bara ger bad will och upprörda reaktioner. Barn i sekulära familjer måste vi också komma ihåg inte heller är nämnvärt drabbade av denna olycksaliga praxis, utan de är elever som saknar motvikt i hemmet som är mest utsatta. Ateister blir i regel bara stärkta i anden av ett kyrkobesök.

Staffan Gunnarson

Replik Staffan Gunnarsons reflektioner är tänkvärda och jag delar hans uppfattning att det är bättre om andra stämningfulla lokaler står att finna för skolavslutningen. Därför löd första raden i vår presskommuniké: Humanisternas ståndpunkt är att det vore bra om skolavslutningarna kan ske på annan plats än i kyrkan. Men för att tas på allvar i den svenska samhällsdebatten måste vi:

1. Välja våra strider. Gunnarson och jag är överens om att skolavslutningar inte bör ges högsta prioritet bland de frågor vi driver aktivt. Religiöst sanktionerat förtryck av kvinnor och hbtq-personer, religiöst sanktionerad hederskultur och religiösa friskolor m.m. har högre prioritet. Skolavslutningar hamnar inte högst upp på denna lista. Men vi måste svara när media frågar oss.

2. Vara politisk realistiska. Såväl kommuner som många sekulära människor anser inte att det finns några stämningfulla lokaler på den lilla lokala orten som kan matcha kyrkan i fråga om högtidlighet och stämning. För dessa människor uppfattas ett humanistiskt krav på förbud mot avslutning i kyrkan som dogmatiskt och lite larvigt, som symbolpolitik, och skapar bara irritation. Mycket bättre då är att kräva att skolavslutningarna inte leds av en religiös representant.

3. Använda positivt språkbruk. I den samhällsdebatt om skolavslutningar som fördes i våras mötte jag skolminister Jan Björklund. Jag framhävde under dessa möten: "Ge prästen ledigt! Låt barnen och sommaren stå i centrum istället!" Ett budskap formulerat i positiva termer. Björklunds ställning i frågan var att prä-

sten inte får säga vissa saker i sitt avslutningstal, men att det går bra att leda avslutningen. Ministern framhöll sedan att Humanisterna kommer med pekpinna. Men, det blev uppenbart för tittarna att den som kommer med pekpinna är den som försöker detaljreglera prästens tal, inte den som vill ge prästen ledigt.

Jag är glad över att vi för en ideologisk och strategisk debatt i vår medlemstidning och hoppas att nästa kongress kan bli ett forum för ideologisk och strategisk diskussion. Det förutsätter att våra medlemmar skriver motioner om ideologiska ställningstaganden och skulle vara utvecklande för förbundet och ge styrelsen ännu bättre vägledning under året.

Så härmed uppmanar jag alla att motionera mera till nästa års kongress!
Christer Sturmark, Ordförande

Kommentar

Christer Sturmark, ordförande

Humanismen och det öppna samhället

När jag skriver detta har en vecka gått sedan terrorattacken i Norge. Vi har upplevt den värsta attacken mot det öppna samhället i Skandinavien moderna historia.

Vår systerorganisation Human-Etisk Forbund i Norge hjälpte till i sorgearbetet i Norge genom att ha öppet hus runt om i Norge dit man kan komma och prata om det som hänt. En del människor vill samtala om det som har hänt i ett existentiellt sammanhang utan religiösa förtecken, för dem utgör Humaniströrelsen ett sådant alternativ.

Medierapporteringen kring dådet och massmördaren har varit enorm och vi har fått ta del av många analyser av Breiviks 1 500 sidor långa politiska manifest. Ingen tidning har dock skrivit om det faktum att han i sitt manifest går till direkt attack mot den humanistiska rörelsen. Han föraktade allt som humanismen står för; det sekulära, öppna och kosmopolitiska samhället, där alla är välkomna oavsett bakgrund och där mänskliga rättigheter alltid har företräde framför religiösa dogmer och trossystem. Humaniströrelsen tillhör "förrädarna" enligt terroristen Breivik. Han skriver bland annat:

"Unfortunately, we're starting from a place of weakness. cultural Marxist/ multiculturalist ideals are far more compelling (emotionalism, multiculturalism, humanism which has led us towards the ongoing Islamisation of Europe)..."

I hans drömsamhälle får den katolska kyrkan en mycket större roll:

"When a just and conservative Pope

mounts the chair of Peter, the tide will set strongly toward Rome. We will hear of conversions on every hand. The joyful radiance of this Popes appearance among us will be seen as nothing less than a strong and just knight of Christianity. A Crusader Pope, a man who symbolises and protects the persecuted Church. This new Pope will be a defender of Christianity, and will not contribute to the annihilation of Christendom through suicidal humanism."

Att humanismen och det öppna samhället provocerar de som vurmar för konservativa religiösa ideologier visste vi sedan tidigare. Men ingen hade nog kunnat vänta sig ett dåd av det slag som vi nu har erfarit i Norge.

Den internationella humaniströrelsens världskongress går av stapeln i Oslo den 12-14 augusti. Att den i år hålls i Norge var bestämt sedan ett år tillbaka, men det blir förstås synnerligen lämpligt efter terrordådet den 22 juli. Temat för världskongressen är "Humanism och Fred" och vi kan säkert vänta oss att de fruktansvärda händelserna i Norge kommer att prägla världskongressen.

Det som har hänt manar till eftertanke; Vi humanister behöver bli ännu bättre på att organisera oss och kommunicera våra idéer, värderingar och ideal. Och vi behöver växa. I kraft av ett större medlemsantal får vi ökat politiskt inflytande och mer att säga till om. Hjälp oss att växa, be dina vänner och bekanta som sympatiserar med humanismens idéer att stödja oss genom ett medlemskap.

Vi behövs mer än någonsin nu.

Humanisterna

Organisationsnr: 802009-5348

www.humanisterna.se

e-post: info@humanisterna.se

Förbundskansli: Humanisterna,

Box 16241, 103 24 Stockholm,

tel. 08-508 622 90,

Plusgiro: 66 36 59-1

e-post: kansli@humanisterna.se

Lokalavdelningar

Humanisterna Gotland

Ordförande: Ulf Ekvall

ulf.ekvall@humanisterna.se

Humanisterna Jönköping

Kontaktperson: John Abramsson

jonkoping@humanisterna.se

Humanisterna Kalmar

Ordförande: Desiree Liljevall

desiree.liljevall@riksdagen.se

Humanisterna Skaraborg

Ordförande: Helena Toivonen

humanisterna.skaraborg@hotmail.se

Humanisterna Stockholm

Ordförande: Lars Höglund

stockholm@humanisterna.se

Humanisterna Syd

Ordförande: Gunnar Hjert

syd@humanisterna.se

Humanisterna Umeå

Kontaktperson: Lars Nilsson

tel: 070-655 86 69

umea@humanisterna.se

Humanisterna Uppsala

Ordförande: Anders Martinsson

tel. 0709-13 63 23

[uppsala@humanisterna.se](mailto: uppsala@humanisterna.se)

Humanisterna Värmland

Ordförande: Dag Nordmark

dag.nordmark@bahnhof.se

Humanisterna Väst

Kontaktperson: Urban Jansson

vast@humanisterna.se

Humanisterna Örebro

Ordförande: Fredrik Idevall

tel. 070-572 63 69

orebro@humanisterna.se

HUMANISTERNA

Höstkonferens 28–30 oktober

Förbundet kommer i höst att anordna ett större landsomfattande möte, med seminarier, föredrag och internutbildning. Sista helgen i oktober samlas förtroendevalda och andra aktiva från alla delar av organisationen för erfarenhetsutbyte och idédebatt. Konferensen äger rum i Stockholm. Preliminärt program, anmälningssuppgifter m.m. sänds ut via e-post till medlemmar och lokalavdelningar i månadsskiftet aug/sep.

Tema blir **"Humanismen i teori och praktik"**, där vi vill varva både ideologiska frågor och mer praktiskt inriktad verksamhet inom rörelsen. Tyngdpunkten kommer att ligga på revideringen av vårt idéprogram, där arbetsgruppen fick förlängt mandat

vid kongressen i våras, för att kunna presentera ett slutgiltigt förslag efter en omfattande remissrunda till nästa års kongress. Höstkonferensen blir ett mycket viktigt led i detta. I övrigt ges det tillfälle att diskutera och fördjupa sig i en rad ämnen, som t ex "lokalt arbete", "medier och debatt", sociala projekt och ceremonier. Klart är även att vi kan presentera en aktuell gästföreläsare i den brittiske humanisten och filosofen Stephen Law. Boka redan nu in veckoslutet 28-30 oktober och bespetsa dig på ett berikande möte för förbundet och vår verksamhet. Vi ses i höst!
Irene Rune och Staffan Gunnarson
Konferensansvariga

Bli medlem

Som medlem i Humanisterna får du vår medlemstidning HumanistInfo (4 nr/år).

- Medlemskap i Humanisterna kostar 365 kr per år.
- Ungdomar och heltidstuderande betalar 180 kr per år.
- Heltidstuderande över 25 år kan skicka in ett inskrivningsbevis från universitet, högskola eller motsvarande för att erhålla den lägre avgiften.
- Om man är flera personer i ett hushåll som vill gå med kostar medlemskapet 100 kr för de "extra" hushållsmedlemmarna.

Man måste ha fyllt 12 år för att bli medlem i Humanisterna. Alla avgifter gäller löpande ett år från betalningsdagen.

Gå in på www.humanisterna.se

Erbjudande till lokalavdelningarna

Beställ er egen flagga

Humanisterna Väst har på flaggfabriken National i Göteborg låtit tillverka en humanistfana, att användas vid möten och demonstrationer. Den ser i stort sett ut som skissen här bredvid. Materialet är tunn polyester, och baksidestexten är spegelvänd. Priset är 1 200 kronor utan stång. Vill man ha rättvänd text även på baksidan blir priset 2 450 kronor. Då får man också tjockare tyg i fanan. För orter utanför Göteborg tillkommer en fraktagift. Ni beställer lämpligen direkt från fabriken, tel: 031-711 93 13, eller via e-post: info@nationalflagg.se.
Webbadress: www.nationalflagg.se.

HumanistInfo som PDF

I vår strävan att bli mer miljömedvetna och dessutom hålla nere våra kostnader erbjuder vi alla, som vill, att få HumanistInfo i digital form, som PDF-fil.

Vi har redan fått in önskemål om att övergå till digital version från ca 2 500 medlemmar, vilket sparar mycket pengar åt Humanisterna.

Vill du ha HumanistInfo som PDF framöver, meddela kansliet detta på: kansli@humanisterna.se.

Du som vill få tidningen i pappersform får givetvis det även i fortsättningen.

Ditt stöd räddar liv!

Många humanister vill hjälpa medmänniskor i nöd. Du kan stödja där mänskliga rättigheter satts ur spel genom lagar, religion eller traditioner.

Oum el Banine är en ideell organisation i Agadir, Marocko. De driver kvinno- och daghem, vilket räddar livet på kvinnor och barn. Att som ogift bli gravid strider mot lag, religion och hederstraditioner. Okunskap eller våldtäkt anses inte vara förmildrande omständigheter. Den gravida kvin-

nan mister oftast all trygghet genom att tvingas bort från familj och samhälle.

Som månadsgivare får du löpande gåvorapporter från verksamheten.

Du kan också ge bort ett Gåvobevis som present. Läs mer på hemsidan!

HAMU drivs av norska Human Etisk Forbund. De prioriterar projekt där kvinnor och barn förtrycks på religiösa grunder. Några exempel är omskolning av tempelprostituerade, rehabilitering av kriminella

och stöd till gatubarn. Hjälppländer finns i Asien, Afrika och Sydamerika. Läs mer på hemsidan!

Stöd med en gåva!

Humanisternas Pg: **30 87 63-2**

Märk inbetalningen med "Oum El Banine" eller "HAMU".

Varje krona skickas – allt arbete och all administration utförs ideellt!

www.humanisterna.se

insamlingar@humanisterna.se

Nästa nummer kommer i november

Lokal information

Jönköping

Pubkvällar den första onsdagen i varje månad, kl. 18.00, på Bishop Arms.
Samtalskvällar med varierande teman den tredje tisdagen i varje månad, kl. 18.00, på Johans Café.

Skaraborg

Pubträff, 30/8 och 20/9, kl. 19.00 på Harrys i Lidköping. Tag gärna med er vänner som kan tänkas vara nyfikna på Humanisterna.

Stockholm

- 31/8: Debatt mellan Christer Sturmark och Stefan Gustavsson, ABF-huset
- 6/9: Seminarium: Christer Sturmark, ABF-huset
- 12/9: Start för studiecirkel ”Humanismen som sekulär livsåskådning” (se separat text efer datumlistan)
- 14/9: Medlemsmöte, ABF-huset
- 28/9: Seminarium: Birgitta Forsman, ABF-huset
- 5/10: Seminarium: Patrik Lindenfors, ABF-huset
- 11/10: Seminarium: Christer Sturmark, ABF-huset
- 19/10: Seminarium: Fredrika Spindler, ABF-huset
- 31/10–2/11: Skolforum, Älvsjömessan (www.skolforum.com)
- 14–15/11: MR-dagarna, Kulturhuset (www.mrdagarna.nu)
- 17/11: Seminarium: Theodor Kallifatides, ABF-huset
- 22/11: Seminarium: Christer Sturmark, ABF-huset

Humanismen som sekulär livsåskådning

Humanismen som sekulär livsåskådning innebär ett bejakande av en värld utan gudomliga makter och religiösa dogmer; en humanism som ger människan själv det fulla ansvaret för sin moral och andlighet. Förutom att diskutera begreppet humanism är cirkeln också en introduktion till förbundet Humanisternas verksamhet och ställningstaganden. Vi utgår bland annat från boken ”Tro och vetande 2.0”.

Måndag kl. 18.00, ABF-huset
Start 12/9, med fem kurstillfällen
Anmälan: www.abfstockholm.se

Syd

- 23/8 startar en studiecirkel om sekulär humanism i samarbete med ABF
- 5/9 är det medlemsmöte om nya idéprogrammet som håller på att utarbetas, Gäst: Fredrik Idevall, ledamot i förbundsstyrelsen
- 7/9 startar pubsamtalen igen på Bishop's Arms i Malmö
- 22/9 Föredrag ”Döden är förhandlingsbar” med Torbjörn Tännsjö i samarbete med ABF
- 5/10 Pubsamtal på Bishop's Arms
- 9/10 Historisk stadsvandring ”I kalla krigets Malmö”
- 13/10 Föredrag med Christer Sturmark
Alla detaljer om tid, plats och anmälningsförfarande m.m. finns på <http://humanisternasyd.wordpress.com/>

Umeå

- 8/9 Vi deltar med ett informationsbord vid studenternas välkomstmässa på

Umeå universitet.

- Humanistpubar på Restaurang Rött, nära Umeå Universitet, samt diskussionskvällar med gästföreläsare på Bokcafé Pilgatan.

Datum och tema för dessa diskussionskvällar är i skrivande stund inte klart. Vi hoppas att du får regelbunden information via e-post. Om inte, anmäl din aktuella e-postadress till kansli@humanisterna.se samt umea@humanisterna.se. För dig som inte har en e-postadress har vi en sista utväg till det aktuella, vår blogg: <http://humumea.blogspot.com/>.

Uppsala

Samtalskvällar på Pub 19.
9/8, 13/9, 11/10, 8/11 och 13/12.
Alltid kl. 19.00.

- 28/8 Höstinsparksaktivitet; picknick i Botaniska trädgården kl. 13.00.
- 10/9 Kulturnatten. Vi deltar med tält på G:a torget. Medlemsmöte inför Kulturnatten den 1/9.
- 18/10 Medlemsmöte med Fredrik Idevall, ledamot i förbundsstyrelsen, om arbetet med det nya idéprogrammet.
- 15/11 Föredrag med Arne Ruth.
Vi kommer att ha en Studiecirkel där vi läser R. Dawkins ”Illusionen om gud”.
- Midvinterfest; någon gång i december.
Kontakta oss gärna med synpunkter eller för att delta i verksamheten, upsala@humanisterna.se

Värmland

- 8/9 Plats: Café Iris, Karlstad, kl. 19.00.
Gästföreläsare Eduardo Grutzky berättar om sitt arbete mot kvinnoförtryck, hedersrelaterat våld m.m.

Lokala aktiviteter

Tänk på att du som medlem själv kan ta initiativet till lokala träffar med andra humanister där du bor. Det kanske till och med kan vara fröet till en egen lokalavdelning? Eller bara en trevlig gemenskap med likasinnade.

Skicka e-post till kansli@humanisterna.se och berätta om dina idéer så meddelar vi medlemmar i ditt område att de kan höra av sig till dig!

Kvalitetssäkring av medlemsregistret

Vi behöver din hjälp: I samband med att detta nummer av HumanistInfo kommer ut, skickar vi ett e-postmeddelande till alla medlemmar för att kontrollera att vi har rätt e-postadress. Om du får det meddelandet behöver du inte göra någonting. Om du däremot inte får något e-postmeddelande ber vi dig att skriva ett e-brev till kansli@humanisterna.se och meddela ditt namn, adress och korrekt e-postadress!

Flera lokalavdelningar skriver blogg. Gå in på respektive avdelnings hemsida och se vilka som gör det.

Posttidning B

Humanisterna
c/o Föreningshuset
Virkesvägen 26
120 30 Stockholm

MILJONER MÄNNISKOR HAR MALARIA. VI HAR EFFEKTIV BEHANDLING. HAR DU 50 KR?

Läkare Utan Gränser finns på plats runt om i världen för att hjälpa människor som drabbats av kriser, krig eller andra katastrofer. Varje minut dör två barn av malaria, bara i Afrika. Trots att malariabehandling för ett barn bara kostar fem kronor. Sms:a LÄKARE till 72990 för att skänka 50 kronor, lämna ett bidrag på www.lakareutangranser.se eller via plusgiro 900603-2 så gör du en insats där nöden är som störst.

600 svenskar väntar på ett eller flera organ
Ditt beslut kan rädda liv!

- Anmäl dig till donationsregistret
- Informera dina närstående
- Fylla i ett donationskort

www.donationsradet.se

Donationsrådet